

FOR ABONNENTER

»Idealet om den helt utroligt vellykkede familie er så udtalt, at det kan skade børn«

En ny tendens sætter fokus på børns EQ - den følelsesmæssige intelligens. Men mange forældre får ikke talt ordentligt med deres børn om livet på godt og ondt. Det mener familieterapeut og forfatter Karen Glistrup, der er aktuell med en ny børnebog, som viser en anden vej.

TIRSDAG D. 27. FEBRUAR 2018 KL. 19:00

I »Far, mor ... og børn« af Karen Glistrup og Pia Olsen møder læserne forskellige situationer fra hverdagslivet, som børn og voksne kan tale om. Her er det en pige, der har fået nok af at skulle være sød. Illustration af Pia Olsen.

Birgitte Rahbek og Af Birgitte Rahbek Illustrationer: Pia Olsen

Mange forældre er tilbøjelige til at interviewe deres børn, når de taler med dem. Det oplever familieterapeut Karen Glistrup, der er aktuell med bogen »Far, mor ... og børn« med undertitlen »En bog om livet i familien«. Den sigter på at få gang i nogle bedre samtaler i børnefamilierne. Målet er blandt andet at styrke børns trivsel og evne til at navigere i livet.

Websitet anvender cookies til at huske dine indstillinger, statistik og at målrette annoncer. Denne information deles med tredjepart. Læs mere

JEG ACCEPTERER

Nu vil vi komme til at spørge os selv, om vores børn også har de emotionelle egenskaber til at omsætte alle de input og al den viden til, at de får et godt liv?

Julia Lahme

»Børn synes sjældent, at det er særligt fedt, at de voksne stiller en masse spørgsmål, og ofte får forældrene nogle meget fåmælte svar. Det er min erfaring, at dialogformen med spørgsmål/svar er meget udtalt, og at det er svært for vor tids voksne at bryde vanen. Derfor vil jeg gerne inspirere voksne til at tale med børn på en mere hensigtsmæssig måde,« siger Karen Glistrup.

»Far, mor ... og børn« lægger med tegninger, ganske små spejlende tekster og enkelte spørgsmål om forskellige facetter af livet op til åben snak om en lang række emner. Der er for eksempel en tegning af en dreng og en mand, der fisker, med teksten: »Far og mig er på fisketur ... bare os to. Far fortæller noget, som han ikke har fortalt mig før. Gad vide, hvad han fortæller?«

Andre opslag viser svære situationer som eksempelvis et forældrepar, der skændes foran to børn, og i teksten lyder det: »ØV! Nu skændes de igen. Min lillesøster bliver SÅ bange, når de råber. Hvad mon den store pige bliver? Sig mig ... hvad siger de voksne egentlig, når børn skændes?«

Familieterapeut Karen Glistrup mener, at voksne med fordel kan tale med deres børn om livet på godt og ondt. Særligt det sidste kan være svært: Hun giver her nogle eksempler på, hvordan man kan gribe det an:

Døden

»Når børn begynder at spørge til døden og måske er bange for, at forældrene dør, kommer mange til at sige: »Det skal du slet ikke bekymre dig om. Vi dør først, når vi er rigtigt gamle, og du er voksen og har dine egne børn.« Men hvad er det for noget vrøvl? Det ved vi jo ikke, og det ved børn udmærket. I stedet kan man fortælle dem, at alle dyr og mennesker dør en dag, og at man bliver så ked af det. Så får børnene serveret en sandhed, som man kan tale ud fra.«

Depression

»Vi har haft en tradition for ikke at fortælle børn om svære ting, som vi selv er usikre på, fordi vi vil skåne dem. Men vi skal ikke holde dem uden for fællesskabet. Vi skal tale med dem, forklare og give dem den erfaring, at det er rigtig hjælpsomt at være sammen om de svære ting i livet. Mange forældre føler eksempelvis ikke, at de kan sige det til deres børn, hvis de har en psykisk lidelse som en depression. De siger eksempelvis: »Far er lidt ked af det. Han har det ikke så godt for tiden, men det skal du ikke bekymre dig om.« For den voksne virker det som noget meget risikabelt at involvere børn yderligere, men det handler om de voksnes egen usikkerhed og famlen og resulterer i, at børnene netop begynder at bekymre sig, fordi de ikke ved, hvad der er galt, og hvad årsagen er. Hvis man i stedet siger: »Far har en sygdom. Der er noget inde i hans hjerne, som er i uorden, og det betyder, at han bliver ked af det. Han skal have noget medicin, så det kommer i orden«, så forstår børnene sammenhængen og gør sig ikke en masse forestillinger.«

Konflikter

»Hvis en forælder har haft en konflikt med sit barn, som er kørt af sporet, så er mange tilbøjelige til at stille barnet en masse spørgsmål, når bølgerne har lagt sig: »Hvordan havde du det i går, efter at jeg råbte? Hvad tænkte du på? Hvorfor tror du, at det gik, som det gjorde?« I stedet kan man tage udgangspunkt i sig selv og eksempelvis sige: »Hold da op, det var godt nok en svær dag i går, da vi kom til at skændes. Det er jeg ked af.«

Det er hensigten, at frie associationer og bogens eftertænksomme spørgsmål skal inspirere til dybere samtaler, men forældrene skal ikke bare sende spørgsmålene i bogen videre til børnene.

fortæller om de ting, som de selv er optagede af, og tør italesætte forskellige emner,« siger Karen Glistrup.

Gode samtaler er ifølge Karen Glistrups erfaringer yderst gavnlige for børn.

»De kan øge børns trivsel og forståelse for livet. Pludselig giver tingene mening. Børn mærker ting og gør sig en masse forestillinger, men forstår ikke nødvendigvis, hvordan ting hænger sammen,« siger Karen Glistrup, som har lavet den nye børnebog sammen med illustratoren Pia Olsen. Sammen har de også lavet bøgerne »Snak om det ... med alle børn« og »Inden i mig ... og i de andre«, der handler om følelser.

Karen Glistrup er ikke alene om at sætte fokus på børns følelser, tanker om virkeligheden og evner til at finde rodfæste i en foranderlig verden. En række nye kulturprodukter sigter meget målrettet mod at stimulere børns følelsesmæssige intelligens og emotionelle trivsel.

Julia Lahme er uddannet etnolog, trendspotter og indehaver af Lahme Kommunikation og PR, der blandt andet beskæftiger sig med forbrugstendenser.

»Efter at der i lang tid har været fokus på præstationer og IQ, er man nu begyndt at arbejde med begrebet EQ (emotionel quotient, red.), hvor man italesætter den følelsesmæssige intelligens som noget, der er mindst lige så vigtigt,« siger Julia Lahme.

Artiklen fortsætter efter faktaboksen

Nye produkter skal styrke børns EQ

Følelsesfulde klodser:

Lego Duplo har for nylig sendt »Mine første følelser« ud på det danske marked. Fra Lego lyder det

Kortspillet »Snak« minder om »fisk« og henvender sig til børn. Når man har samlet et stik med fire kort, har man fire forskellige ord eller temaer, og spilleren, der har fået stikket, vælger, hvilket tema der skal snakkes om. De andre spillere må spørge ind til emnet, men ikke overtage snakken fra spilleren, som har fået stikket.

Billedbogen »Når mor elsker sin smartphone højere end mig«:

Jørn Tyges mor elsker Jørn Tyge. Hun siger det til ham hver dag. Men Jørn Tyges mor elsker også sin telefon. Hun siger det godt nok ikke, men Jørn Tyge ved det. For mor ser på sin telefon hele tiden, hun tager den op, bare den siger den mindste lyd, og den får lov at ligge ved siden af hende i sengen om natten. Det må Jørn Tyge kun, når det er weekend. »Når mor elsker sin smartphone højere end mig« opfordrer via børnefiktionen voksne til at tale mere med deres børn. Billedbogen er lavet af psykoterapeut og forfatter Henny Nørgaard.

Toca Boca:

Spiludvikleren Toca Boca udsender det ene digitale spil efter det andet, som stimulerer børns empatiske evner. Blandt andet en række spil, hvor børn skal passe og pleje dyr og sætte sig ind i andre følelser og behov.

Emotion Stones:

En samling af tolv sten med ansigter, der udtrykker forskellige følelser. Emotion Stones er blevet et kæmpe hit i USA. Stenene skal hjælpe børn til at forstå og udtrykke deres følelser. De henvender sig til børn over tre år og lægger op til samtale om at være menneske.

Udviklingen er af flere grunde mest tydelig i USA.

»For det første er den amerikanske tradition for at fokusere på præstationer mere udtalt end den skandinaviske, hvilket betyder, at skiftet er mere synligt,« siger Julia Lahme.

For det andet er udviklingen ganske enkelt længere fremme på den anden side af Atlanterhavet, siger hun.

»Men jeg tror, at det er meget stærkt på vej her i Skandinavien. Vi har også

tabeller og stave på fransk, hvis man ikke kan finde ud af at være imødekommende, have venner og evner at finde vej i en verden, der er under konstant forandring?» siger Julia Lahme.

Dannelse er noget, som man kan læse sig til, men karakterdannelse er noget, som man skal leve sig til.

Per Schultz Jørgensen

Hun fremhæver blandt andet det amerikanske legetøjshit Emotion Stones - en række sten med ansigter, der viser de forskellige følelser - og brætspil, hvor den indlevende samtale er omdrejningspunktet, som eksempler på tendensen. Eksempler fra dansk grund er en lille stime af selvudviklingsbøger til børn som »Lykken er din« af Katja Bøggild-Qwist og »Fililumbur - du er en stjerne« af Carsten Sommerskov.

»På den digitale front laver spiludvikleren Toca Boca det ene spil efter det andet til mindre børn, hvor der er fokus på at udvikle de empatiske evner. Eksempelvis et meget nuttet spil, hvor man får en babyskildpadde, som man skal made, passe, pleje og lege med, for at den har det godt. Det er noget meget anderledes end at gennemføre baner på tid og styre forbi forhindringer,« siger Julia Lahme.

Hvis børn overhovedet er i stand til det, gør de alt for at passe ind i det glansbillede, som forældrene har skabt.

Karen Glistrup

Noget vil måske hævde, mener Julia Lahme, at empati altid har været en

»Men det er ikke helt rigtigt, for vi har i de seneste år haft et stort fokus på at skabe vores egen velstand og lykke. Når vi kigger på vores liv udefra, så har mange af os alle de ting, som vi skal have for at have et godt materielt liv, men vi bliver syge af stress på striben, og det er også begyndt at gå op for os, at vores forbrug er skadeligt. Forbrug og højt tempo begynder nu at være mindre interessant, fordi vi er nødt til at spørge os selv: Hvad er prisen? EQ-tendensen gør sig nemlig bestemt ikke kun gældende i forhold til børn. Det er en stor bevægelse, men børneopdragelse er et område, hvor man ret hurtigt ser et værdiskifte i alt fra børnenavnemøder, til hvad børn skal have at spise,« siger hun.

Karen Glistrup håber, at der kommer et værdiskred i familierne på flere områder, og tænker, at bøger, spil og andre kulturprodukter til børn højst kan være en håndsrækning.

»Men det er i relationerne og det daglige samvær, man giver børn ballast til at få et godt liv. Vi oplever i dag, at idealet om den helt utroligt vellykkede familie er så udtalt, at det kan skade børn. Der er en forældredeterminisme, hvor man stræber efter en vellykket familie med vellykket forældreskab og vellykkede børn, der bliver til vellykkede unge. Det skuespil er blevet mere udtalt i dag, hvor der er så meget at leve op til både i forhold til pædagogiske og sundhedsmæssige idealer. Hvis børn overhovedet er i stand til det, gør de alt for at passe ind i det glansbillede, som forældrene har skabt. Det ligger i barnets natur. Det betyder, at der er sider af livet, som bliver sorteret fra, og hvis forældrene ikke hjælper børn til at få et mere nuanceret billede af virkeligheden og sig selv, kan de blive meget utrygge og forvirrede,« siger Karen Glistrup, som understreger, at voksne ikke bevidst kommunikerer med børn på en uhensigtsmæssig måde.

»Jeg tror blandt andet, at det handler om, at vi er meget optagede af, at vi skal give børnene plads og høre, hvad de tænker og mener om forskellige ting. Det betyder dog først og fremmest, at det er familien og udvalgte venner

oplever ofte, at voksne undlader at tale med deres børn om forskellige ting, som de selv er usikre på, og så forklarer sig med, at børnene ikke selv har bragt emnet på bane,« siger Karen Glistrup.

Børne- og familieforsker professor emeritus Per Schultz Jørgensen, mener, at en bog som »Far, mor ... og børn« kan være gavnlig i mange børne- familier.

»Det er en god samtalebogen til tiden. Børn går rundt med mange tanker om, hvordan verden er skruet sammen, og hvad der er rigtigt og forkert og op og ned. Når man tænker på, at vi lever i en tid med så mange informationer og opbrud, som det er tilfældet, så gør børn sig rigtigt mange forestillinger om alle mulige forskellige ting. Det er de voksnes ansvar at hjælpe børnene med at forholde sig til virkeligheden og skabe et positivt grundsyn, hvor børn forstår, at de har handlemuligheder, kan gøre noget, tage ansvar for sig selv, tage vare på andre og påvirke verden med deres opførsel og ageren,« siger Per Schultz Jørgensen, som forholder sig skeptisk til, at kulturprodukter som spil og børnebøger med selv- udviklingslæt kan gøre en positiv forskel for børn:

»Jeg tror grundlæggende på, at det kræver en social ramme af værdier som en familie eller et klasselokale, hvor man bygger nogle normer op, der kan støtte de individuelle bestræbelser. Ellers bliver det et individuelt projekt, hvor man selv skal trække sig op ved håret, og det projekt er næsten umuligt for børn. Det er svært nok for os, der er ældre, selv om vi har vores livserfaringer at trække på. Dannelse er noget, som man kan læse sig til, men karakterdannelse er noget, som man skal leve sig til. Derfor er det en god praksis i familierne, at man snakker sammen og finder frem til måder at forstå verden og sig selv på.«

TOPHISTORIER

ANMELDELSE

Søren Frank er ikke i tvivl: Noma og co's nye gadekøkken er Københavns bedste

FOR ABONNENTER

AOK.DK

Emilia van Hauen: »Jeg er træt af, at bilister er så uvelkomne i København«

MEST LÆSTE

Et semester på humaniora: »Det svarer til tre fulde arbejdsuger på et halvt år«

FOR ABONNENTER

Se listen: Her er de videregående uddannelser med flest – og færrest – undervisningstimer

FOR ABONNENTER

Altanboom i København: De giver livskvalitet - og »gør byen mere asocial«

FOR ABONNENTER

Følg Berlingske:

BUSINESS TOPHISTORIER

BUSINESS.DK

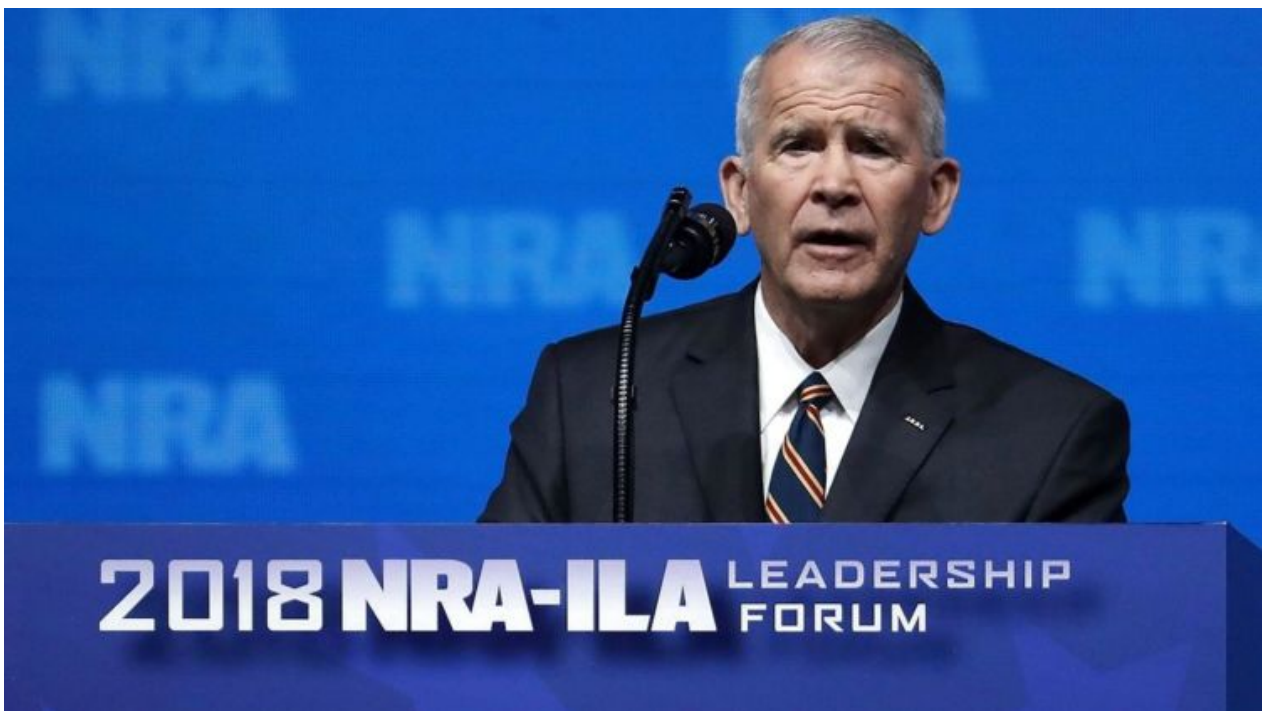
Genmab tjente næsten 200 mio. kr. i første kvartal og fastholder forventningerne

BUSINESS.DK

BUSINESS.DK | DEBAT

Ånden fra Hr. Møller lever videre

BUSINESS.DK

Han solgte våben til Iran og kanaliserede pengene til Nicaragua. Nu er han tilbage

© 10 minutter siden | FOR ABONNENTER

17:30 **Ammitzbøll-Billes arrogante dagpenge-udmelding** | FOR ABONNENTER

17:29 **Ånden fra Hr. Møller lever videre**

VI ANBEFALER

ANALYSE

Om få timer kan Trump træffe en af sine mest kontroversielle beslutninger. Og så får europæerne travlt

FOR ABONNENTER

Melania Trumps popularitet vokser – og ja, det handler også om pornostjernen

En ny stramning fra Støjberg får førende eksperter til at råbe op: »På mig virker det klart ude af proportioner«

